LAUSUNTO UUSIUTUVAT ENERGIAMUODOT -STRATEGIATYÖRYHMÄN ESITYKSEEN

Päivämäärä: 4.9.2026

Antaja: Parkanon kaupunginvaltuuston Vasemmistoliiton valtuustoryhmä

Vastaanottaja: Parkanon kaupunki / Strategiatyöryhmä (anne.ranta@parkano.fi)

Asia: Lausunto uusiutuvien energiamuotojen edistämisen periaatteista ja pohjaesityksestä

Parkanon Vasemmistoliiton valtuustoryhmä kiittää mahdollisuudesta lausua uusiutuvien energiamuotojen strategiapohjasta. Siirtymä kohti vähähiilistä energiantuotantoa on globaalisti ja kansallisesti välttämätön, mutta sen toteuttamisen paikallistasolla on oltava ekologisesti kestävää, sosiaalisesti oikeudenmukaista ja aidosti paikallisyhteisöä hyödyttävää.

Esitämme strategian jatkovalmisteluun seuraavat huomiot ja muutosesitykset:

1. Metsäkato, maankäyttö ja luonnon monimuotoisuus Strategiaesityksessä tunnistetaan siirtolinjojen ja laajojen hankealueiden tilantarve. Metsien pirstoutuminen ja laajamittainen hakkaaminen niin tuulivoima-alueiden, huoltoteiden kuin erityisesti uusien 110 kV ja 400 kV siirtojohtokäytävien tieltä kiihdyttää luontokatoa ja heikentää hiilinieluja.

⑩ **Linjaus:** Strategiaan on kirjattava ehdoton velvoite käyttää ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä ja tiestöä. Uusien siirtolinjojen rinnakkaisuus on estettävä tiukoin yhteisrakentamisen velvoittein (kuten esityksen sivulla 22 linjataan), mutta lisäksi maakaapeloinnin käyttöä 110 kV liitynnöissä on edellytettävä metsäalueiden halkomisen minimoimiseksi. Hankkeiden sijoittumista luonnon monimuotoisuudeltaan arvokkaille metsä- ja suoalueille ei tule sallia.

2. Asukkaiden ja luonnon suojaaminen melu- ja välkehaitoilta Jopa lähes 300 metriä korkeiden teollisen kokoluokan tuulivoimaloiden sijoittaminen vaatii äärimmäistä tarkkuutta. Voimaloiden ääni, matalataajuinen infraääni ja varjon vilkkuminen aiheuttavat merkittävää haittaa paitsi lähialueiden asukkaille ja vapaa-ajan asukkaille, myös alueen eläimistölle (erityisesti linnustolle ja laajojen elinpiirien nisäkkäille).

⑩ **Linjaus:** Esitetty kahden (2) kilometrin etäisyysselvitys asuin- ja lomarakennuksiin on minimi, mutta vähimmäissuojaetäisyydeksi tulisi sitovasti määritellä vähintään 2–3 kilometriä riippuen maastonmuodoista ja voimaloiden kokonaiskorkeudesta. Esityksen välkerajojen (enintään 5 h/v tavoite, 8 h/v enimmäistaso) valvontaa on tiukennettava: mikäli rajat ylittyvät, voimalan automaattinen pysäytysjärjestelmä on oltava toiminnassa heti, ei vasta jälkikäteisten valitusten jälkeen.

3. Suuren sähkönkäytön ja teollisuuden vesitaloudelliset riskit (ml. datakeskukset) Strategian tavoite kytkeä uusiutuva energia ja siirtokapasiteetti uuteen elinkeinotoimintaan

(sivu 20) sisältää usein suunnitelmia sähköintensiivisistä hankkeista, kuten datakeskuksista.

⑩ **Linjaus:** Parkanon kaupungin pohjavesi- ja pintavesivarantojen suojelu on asetettava etusijalle. Datakeskusten tai vastaavien teollisuuslaitosten massiivinen vedenkulutus jäähdytykseen voi asettaa paikallisen vesitalouden ja ekologisen tasapainon kohtuuttomalle koetukselle. Strategiaan on kirjattava, että mittavaa vesijäähdytystä vaativia hankkeita ei hyväksytä ilman kattavaa ja riippumatonta vesistövaikutusten arviointia, ja ensisijaisesti on vaadittava suljettuja jäähdytyskiertoja ja hukkalämmön täysimääräistä hyödyntämistä kunnan kaukolämpöverkossa ilman paikallisten vesistöjen lämpökuormitusta.

4. Taloudellisten hyötyjen paikallinen oikeudenmukaisuus ja aluetalous Vaikka tuulivoimasta muodostuu kunnalle kiinteistöverotuloja, suuri osa hankkeiden operatiivisista miljoonavoitoista valuu usein monikansallisille sijoitusrahastoille ja emoyhtiöille Suomen ja Parkanon rajojen ulkopuolelle. Samalla paikalliset maanomistajat ja asukkaat kantavat maisemalliset, ekologiset ja toiminnalliset haitat.

⑩ **Linjaus:** Strategiatyöryhmän esittämä laaja haittakorvausmalli (tuulenotto-oikeus ja melualuekorvaukset koko vaikutusalueelle, sivut 23 ja 25) on oikeansuuntainen ja se on ehdottomasti pidettävä sitovana ehtona. Pelkkä kiinteistöverokertymä ei riitä perusteeksi laajamittaiselle maankäytön sitomiselle.

5. Paikallisen työllisyyden ja elinvoiman varmistaminen
Tuulipuistojen ja suurten energiainfrahankkeiden rakennusvaiheessa käytetään usein ulkomaista alihankintaketjua ja tilapäistä työvoimaa, jolloin hankkeiden todellinen paikallistaloudellinen ja työllistävä vaikutus Parkanoon ja lähiseudulle jää marginaaliseksi.

⑩ **Linjaus:** Kaupungin tulee edellyttää hanketoimijoilta sosiaalista vastuullisuutta ja paikallisen työvoiman sekä paikallisten yrittäjien käyttöä aina, kun se hankintalainsäädännön ja sopimusehtojen puitteissa on mahdollista. Lisäksi hankkeissa on varmistettava tiukka harmaan talouden torjunta sekä työehtojen ja työsuojelun valvonta.

Yhteenveto: Uusiutuvan energian edistäminen Parkanossa ei saa tapahtua paikallisen luonnon, asukkaiden asumisviihtyvyyden tai vesivarojen kustannuksella. Vasemmistoliiton valtuustoryhmä edellyttää, että strategiassa asetetaan selkeät reunaehdot ja rajat hankkeiden koolle, tiukat suojaetäisyydet asutukseen sekä sitovat vaatimukset luontoarvojen turvaamisesta ennen kuin uusia yleiskaavoituksia käynnistetään.

Parkanon Vasemmistoliiton valtuustoryhmä

Antero Pihlajamäki, kaupunginvaltuutettu